

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 14.10.2009
KOM(2009) 154 lopullinen

2009/0157 (COD)

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten ja virallisten asiakirjojen tunnustamisesta
ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen
käyttöönnotosta**

{SEK(2009) 410}
{SEK(2009) 411}

PERUSTELUT

1. Ehdotuksen tausta

1.1. Yleistä

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, jäljempänä 'perustamissopimus', 61 artiklassa määrätään vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan yhteisen alueen toteuttamisesta asteittain muun muassa siten, että toteutetaan oikeudellista yhteistyötä yksityisoikeudellisissa asioissa koskevat toimenpiteet. Perustamissopimuksen 65 artiklassa mainitaan erikseen toimenpiteet, joiden tarkoituksena on kehittää ja yksinkertaistaa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden ja muiden päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa sekä edistää lainvalintaa ja tuomioistuimen toimivallan määräytymistä koskevien jäsenvaltioiden sääntöjen yhteensopivuutta. Tällä perusteella on jo hyväksytty useita säädöksiä, muun muassa asetus (EY) N:o 44/2001¹, joiden soveltamisalaan perintöasiat eivät kuulu.

Jo Wienin toimintasuunnitelmassa² vuodelta 1998 mainittiin painopisteenä perintöasioita koskevan EU:n säädöksen laatiminen. Haagin ohjelmassa³ komissiota pyydettiin esittämään asiakirja, jossa käsitellään problematiikkaa kokonaisuudessaan: sovellettavaa lakia, toimivaltaa ja tunnustamista sekä hallinnollisia toimenpiteitä (perillisasemaa koskevat todistukset, testamenttien rekisteröinti). Vaikutusten arvioinnin päätelmien mukaisesti yhteisö tekee myöhemmin testamenttirekisteriä koskevan aloitteen.

1.2. Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Tähän ehdotukseen liitettyssä vaikutusten arvioinnissa tuodaan esiin kansainvälisten perintöasioiden huomattava määrä Euroopan unionissa. Aineellista oikeutta, kansainvälistä toimivaltaa ja sovellettavaa lakia koskevien sääntöjen erilaisuus, niiden viranomaisten moninaisuus, jotka voivat käsitellä kansainvälistä perintöasiasia, sekä eri oikeusjärjestysten soveltaminen jäämistön eri osiin toisistaan poikkeavien sääntöjen seurauksena estävät henkilöiden vapaata liikkuvuutta Euroopan unionissa. Henkilöt, joilla on oikeuksia valvottavanaan kansainvälisessä perintöasiassa, kohtaavat huomattavia vaikeuksia. Sääntöjen erilaisuus estää myös käyttämästä täysimääräisesti yksityistä omistusoikeutta, joka on yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan erottamaton osa perusoikeuksia, joiden kunnioittamista tuomioistuin valvoo⁴. Tällä ehdotuksella pyritään antamaan henkilöille, joiden asuinpaikka on Euroopan unionissa, mahdollisuus järjestää perimyksensä ennakolta ja taata perillisten ja/tai testamentinsaajien sekä muiden henkilöiden, joilla on yhteyksiä perinnönjättäjään, sekä kuolinpesän velkojien oikeuksien toteutuminen.

¹ EYVL L 12, 16.1.2001, s. 1.

² EYVL C 19, 23.1.1999.

³ Ks. Brysselissä 4. ja 5. marraskuuta 2004 pidetyn Eurooppa-neuvoston kokouksen puheenjohtajan päätelmät.

⁴ Asia C-200/96, tuomio 28.4.1998, *Metronome Musik* (Kok. 1998, s. I-1953); asiat C-154/04 ja 155/04, tuomio 12.7.2005, *Alliance for Natural Health ym.* (Kok. 2005, s. I-6451).

2. Kuulemisen tulokset – vaikutusten arviointi

Ennen tämän ehdotuksen valmistelua jäsenvaltioita, muita toimielimiä ja suurta yleisöä on kuultu laajasti. Komissio vastaanotti marraskuussa 2002 *Deutsches Notarinstitutin* (Saksan notaari-instituutti) laatiman selvityksen kansainvälisestä jäämistöoikeudesta Euroopan unionissa (*Internationales Erbrecht in der EU*)⁵. Komission 1. maaliskuuta 2005 julkaistuun vihreään kirjaan perintö- ja testamenttioikeudesta⁶ saatiin noin 60 vastausta. Julkinen kuuleminen järjestettiin 30. marraskuuta 2006⁷. Komission 1. maaliskuuta 2006 muodostama asiantuntijaryhmä PRM III/IV⁸ kokoontui seitsemän kertaa vuosina 2006–2008, ja komissio järjesti kansallisten asiantuntijoiden kokouksen 30. kesäkuuta 2008. Kannanotot vahvistavat, että asiasta tarvitaan yhteisön säädös, ja niissä kannatetaan sellaisen ehdotuksen tekemistä, joka kattaa muun muassa sovellettavaa lakia, toimivaltaa, päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa ja eurooppalaisen perintötodistuksen luomista koskevat kysymykset⁹. Euroopan parlamentti¹⁰ ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitea¹¹ ovat kannattaneet tällaisen säädöksen antamista. Komissio on tehnyt vaikutusten arvioinnin, joka on ehdotuksen liitteenä.

3. Ehdotuksen oikeudelliset näkökohdat

3.1. Oikeusperusta

Perustamissopimuksen 67 artiklan 5 kohdassa määrätään, että neuvosto hyväksyy 65 artiklassa tarkoitetut toimenpiteet, ”perheoikeutta koskevia kysymyksiä” lukuun ottamatta, perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä yhteispäätösmenettelyä noudattaen.

Ensiksi on korostettava, että valtaosa jäsenvaltioista, Pohjoismaita lukuun ottamatta, pitää jäämistöoikeutta perheoikeudesta erillisenä oikeudenalana, koska varallisuus oikeudelliset näkökohdat ovat siinä hallitsevana. Myös aineellisoikeudelliselta kannalta näiden kahden oikeudenalan välillä on huomattavia eroja. Jäämistöoikeuden pääasiallinen tarkoitus on säännellä perimysjärjestystä ja jäämistön luovutusta. Toisin kuin jäämistöoikeuden, perheoikeuden tarkoituksena on säännellä ennen kaikkea avioliittoon ja avioelämään, polveutumiseen ja henkilöiden siviilisäätyn liittyviä oikeudellisia suhteita. Perheoikeuden keskeinen yhteiskunnallinen tehtävä on perheyhteyden suojeleminen. Lisäksi jäämistöoikeudessa oikeudenhaltijan tahdolla on tärkeä merkitys, toisin kuin perheoikeudessa, jossa yksityisten ihmisten tahdolla on vain hyvin vähäinen merkitys ja jossa suurinta osaa suhteista säännellään oikeusjärjestyksen perusteisiin (*ordre public*) kuuluvien säännöksiin.

Nämä kaksi yksityisoikeuteen kuuluvaa oikeudenalaa ovat siis riittävän riippumattomia toisistaan, jotta niitä voidaan käsitellä erikseen. Lisäksi, koska perustamissopimuksen 67 artiklan 5 kohdan toisessa luettelamakohdassa perheoikeus mainitaan poikkeuksena, toimielinten on tulkittava ja sovellettava sitä rajoittavasti. Tätä poikkeusta ei siis sovelleta tähän perintöasioita koskevaan asetukseen.

⁵ <http://www.successions.org>.

⁶ KOM(2005) 65, <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l16017.htm>.

⁷ http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/successions/news_contributions_en.htm.

⁸ EUVL C 51, 1.3.2006, s. 3.

⁹

http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/successions/contributions/summary_contributions_successions_fr.pdf

¹⁰ Päätöslauselma, 16.11.2006, P6_TA(2006)0496.

¹¹ Lausunto, 26.10.2005, EUVL C 28, 3.2.2006, s. 1–5.

Yhteisön toimielimillä on tiettyä harkintavaltaa päättää, onko toimenpide tarpeen sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi. Tällä ehdotuksella pyritään poistamaan kaikki henkilöiden vapaan liikkuvuuden esteet, jotka johtuvat siitä, että kansainvälisiä perintöasioita koskevat jäsenvaltioiden säännökset poikkeavat toisistaan.

3.2. Toissijaisuusperiaate

Ehdotuksen tavoitteet voidaan saavuttaa vain kansainvälisiä perintöasioita koskevin yhteisin säännöksin, joiden on oltava oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden takia identtisiä. Jäsenvaltioiden yksipuoliset toimet olisivat siksi ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa. Perimykseen sovellettavasta laista on tehty Haagin yleissopimus¹², jäljempänä 'yleissopimus', joka ei ole tullut voimaan. Haagissa 5. lokakuuta 1961 allekirjoitetun yleissopimuksen testamenttimääräysten muotoa koskevista lakiristiriidoista on ratifioinut 16 jäsenvaltiota. Olisi toivottavaa, että muutkin jäsenvaltiot ratifioivat tämän yleissopimuksen yhteisön edun nimissä.

Tässä ehdotuksessa käsiteltyjen ongelmien laajuus on käynyt ilmi kaikista kuulemiseen liittyvistä kannanotoista.

3.3. Suhteellisuusperiaate ja sääntelytavan valinta

Ehdotus rajoittuu tiukasti siihen, mikä on tarpeen edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ehdotuksella ei yhdenmukaisteta jäsenvaltioiden jäämistöoikeutta eikä varallisuus-oikeutta. Se ei myöskään vaikuta jäsenvaltioiden perintöverotukseen. Kansainvälisissä perintöasioissa voi näin ollen esiintyä epäjohdonmukaisuutta kansallisten verojärjestelmien välillä, mikä voi johtaa kaksinkertaiseen verotukseen tai syrjivään kohteluun. Komissio aikoo antaa vuonna 2010 tiedonannon, jossa käsitellään näitä kysymyksiä.

Oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden vuoksi tarvitaan selkeitä ja yhtenäisiä sääntöjä, minkä vuoksi paras sääntelytapa on asetus. Tavoitteet vaarantuisivat, jos jäsenvaltioilla olisi säännösten täytäntöönpanossa harkintavaltaa.

4. Artiklakohtaiset huomautukset

4.1. I luku: Soveltamisala ja määritelmät

1 artikla

'Perimyksen' käsitettä on tulkittava itsenäisenä käsitteenä, johon sisältyvät kaikki perimykseen liittyvät näkökohdat, erityisesti perimysjärjestys, pesäinhoito ja pesänjako.

Soveltamisalan ulkopuolelle on jätetty muutoin kuin perimyksen kautta syntyvät tai siirtyvät oikeudet ja omaisuus. Tämä ei koske pelkästään *common law* -järjestelmässä tunnettuja yhteisomistuksen (*joint tenancy*) muotoja vaan yhtä lailla kaikkia yksityisoikeudellisten lahjoitusten muotoja.

Trustien jättäminen soveltamisalan ulkopuolelle ei estä soveltamasta perimykseen tämän asetuksen nojalla sovellettavaa lakia.

¹² Perimykseen sovellettavasta laista Haagissa 1.8.1989 tehty yleissopimus.

Artiklan 2 kohdan j alakohdassa täsmennetään, että asetusta sovelletaan esineoikeuden perimykseen, mutta ei kyseisen oikeuden sisältöön. Asetus ei vaikuta jäsenvaltioiden esineoikeuksiin sovellettavaan tyyppipakkoon (*numerus clausus*), esineiden ja oikeuksien laadun määrittelyyn tai näiden oikeuksien haltijan etuoikeuksien määrittelyyn. Tästä seuraa, että periaatteessa sellaista esineoikeutta ei voi olla, jota ei tunneta esineen sijaintipaikan oikeudessa. Jäsenvaltioon, jossa esine sijaitsee, ei voida perintöön sovellettavan lain seurauksena tuoda sellaista hallintaoikeutta tai esineoikeuden säännöstä, jota kyseisessä jäsenvaltiossa ei tunnusteta. Esimerkiksi nautintaoikeutta ei voida tuoda valtioon, jossa sitä ei tunneta. Poikkeus ei sitä vastoin koske sellaisen esineoikeuden siirtämistä perintönä, joka tunnetaan esineen sijaintijäsenvaltiossa.

Soveltamisalaan eivät kuulu myöskään esineoikeuksien julkivarmistamistoimet, kuten kiinteistörekisterin ylläpito ja se, mitä vaikutuksia sillä on, että esine kirjataan tai jätetään kirjaamatta rekisteriin.

2 artikla

Tuomioistuin: Useimmiten perintöasiat käsitellään tuomioistuinten ulkopuolella. Tuomioistuimen käsitettä käytetään tässä asetuksessa laajassa merkityksessä ja siihen sisältyy myös muita viranomaisia, jos ne hoitavat valtuutuksella tuomioistuinten toimivaltaan kuuluvia tehtäviä. Tällaisia viranomaisia ovat muun muassa notaarit ja tuomioistuimen kirjaajat.

4.2. II luku: Toimivalta

4 artikla

Säännöt tuomioistuinten toimivallasta perintöasioissa ovat eri jäsenvaltioissa hyvin erilaisia. Tästä seuraa positiivinen toimivaltaristiriita, jos useamman valtion tuomioistuimet ilmoittautuvat toimivaltaisiksi, tai negatiivinen toimivaltaristiriita, jos mikään tuomioistuin ei pidä itseään toimivaltaisena. Jotta kansalaisille ei aiheutuisi ongelmia, tarvitaan yhtenäiset säännöt. Toimivalta on useimmissa jäsenvaltioissa sillä jäsenvaltiolla, jossa on perinnönjättäjän viimeinen asuinpaikka ja joka on usein myös paikka, jossa perinnönjättäjän jäämistö sijaitsee. Nämä tuomioistuimet ovat toimivaltaisia tekemään päätöksen kaikista perintöasian näkökohdista, olipa niiden toimivalta riidaton tai riitautettu.

5 artikla

Asian siirtämisen tuomioistuimeen, jolla on paremmat edellytykset asian käsittelyyn, ei pitäisi olla automaattista, jos perinnönjättäjä on valinnut toisen jäsenvaltion lain. Toimivaltaisen tuomioistuimen olisi otettava huomioon muun muassa perinnönjättäjän, perillisten, testamentinsaajien ja velkojien edut sekä heidän asuinpaikkansa. Tämän säännöksen avulla on ennen kaikkea mahdollista löytää tasapainoinen ratkaisu, jos perinnönjättäjä on asunut vain vähän aikaa jäsenvaltiossa, jonka kansalainen hän ei ole, ja hänen perheensä asuu edelleen kotijäsenvaltiossa.

6 artikla

Jos perinnönjättäjällä oli kuollessaan asuinpaikka kolmannessa maassa, tällä säännöksellä varmistetaan, että yhteisössä olevat perilliset ja velkojat saavat oikeussuojaa silloin, kun asialla on läheiset yhteydet johonkin jäsenvaltioon, koska omaisuus on siellä.

9 artikla

Perintöstatuutin ja esinestatuutin läheiset yhteydet edellyttävät jäämistön sijaintijäsenvaltion tuomioistuinten poikkeuksellista toimivaltaa, jos kyseisen jäsenvaltion lainsäädännössä edellytetään sen tuomioistuimilta toimenpiteitä. Toimivalta rajoittuu kuitenkin tiukasti jäämistön luovutukseen liittyviin esineoikeuden näkökohtiin.

4.3. III luku: Sovellettava laki

16 artikla

Yhden lain järjestelmä

Kuulemisissa kävi ilmi, että hajauttavaan järjestelmään, jossa irtaimen jäämistön sovelletaan perinnönjättäjän asuinpaikan lakia ja kiinteään jäämistön sen sijaintivaltion lakia, liittyy haittoja. Perintömassa jakaantuu useampaan osaan, joista kuhunkin sovelletaan eri lakeja, joiden nojalla perilliset ja heidän perintöosansa, kuten myös perinnönjakotoimet, määräytyvät eri tavoin. Nämä haitat voidaan välttää antamalla yhden sovellettavan lain järjestelmään perustuva asetus. Yhden lain järjestelmässä myös testamentintekijä voi suunnitella omaisuutensa jakamista tasapuolisesti perillisilleen omaisuuden sijaintipaikasta riippumatta.

Liittymäperuste: perinnönjättäjän viimeisen asuinpaikan laki

Asetuksessa ei määritetä liittymäperustetta perinnönjättäjän kansalaisuuden perusteella vaan hänen viimeisen asuinpaikkansa perusteella, sillä perinnönjättäjällä on viimeiseen asuinpaikkaan kiinteät siteet ja usein suurin osa jäämistöstä on siellä. Tämä liittymäperuste suosii kotoutumista asuinjäsenvaltioon, ja sillä vältetään sellaisten henkilöiden syrjintä, jotka asuvat maassa olematta sen kansalaisia. Asuinpaikka on liittymäperusteena myös useiden jäsenvaltioiden lainvalintasäännöissä sekä kaikkien ajanmukaisten välineitten, kuten yleissopimuksen, lainvalintasäännöissä.

17 artikla

Kaikkien jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksessä on säännöksiä, joilla varmistetaan vainajan läheisten elatus. Lähinnä on kyse lakiosasäännöksistä. Testamentintekijä, joka on sellaisen jäsenvaltion kansalainen, jossa perinnönjättäjän elinaikanaan tekemät lahjoitukset ovat peruuttamattomia, voi kuitenkin vahvistaa lahjoitusten pätevyyden valitsemalla oman maansa lain laiksi, jota hänen perimyksensä sovelletaan. Asetuksen keskeisenä tavoitteena on varmistaa, että näitä säännöksiä noudatetaan. Kun testamentintekijälle annetaan lainvalintamahdollisuus, on tasapainotettava valintamahdollisuuden edut, kuten oikeusvarmuus ja perimyksen suunnittelun helpottuminen, ja perinnönjättäjän läheisten, erityisesti jälkeen elävän puolison ja lapsien, oikeutettujen etujen turvaaminen. Siksi testamentintekijä voi asetuksen nojalla valita ainoastaan sen maan lain, jonka kansalainen hän on. Lainvalintaa on arvioitava suhteessa yleissääntöön, jonka perusteella sovelletaan asuinpaikan lakia. Unionin tarjoamaa vapaata liikkuvuutta hyödyntänyt testamentintekijä, joka haluaa säilyttää läheiset yhteydet kotimaahansa, voi tämän valinnanmahdollisuuden turvin säilyttää kulttuurilliset yhteydet perimyksensä kautta. Myös Euroopan parlamentti on puoltanut tätä ratkaisua.

Muiden valinnanmahdollisuuksien poissulkeminen: Asetuksessa on jätetty pois mahdollisuus valita perimyksen sovellettavaksi laiksi testamentintekijän aviovarallisuussuhteisiin

sovellettava laki. Tällainen säännös olisi antanut monia lainvalintamahdollisuuksia, koska puolisoilla on enemmän valinnanmahdollisuuksia aviovarallisuussuhteisiinsa sovellettavan lain suhteen. Tämä olisi ollut edellä mainittujen tavoitteiden kanssa ristiriidassa.

18 artikla

On välttämätöntä säätää, mitä lakia sovelletaan joissakin jäsenvaltioissa käytettäviin perintösopimuksiin ja keskinäisiin testamentteihin, jotta esimerkiksi yrityksen sukupolvenvaihdos voidaan järjestää ja jotta jälkeen elävä puoliso voi käyttää yhteistä omaisuutta.

21 artikla

Artiklan tarkoituksena on muun muassa ottaa huomioon Englannin *common law* -järjestelmän kaltaisten oikeusjärjestysten erityispiirteet. Niissä perinnönjättäjän oikeudet eivät siirry suoraan perillisille, vaan tuomioistuin nimittää pesänhoitajan, jonka toimintaa se valvoo.

22 artikla

Joihinkin kiinteistöihin, yrityksiin ja muunlaisiin omaisuuseriin sovelletaan niiden taloudellisten, perheoikeudellisten tai yhteiskunnallisten tarkoituksien vuoksi sijaintijäsenvaltiossa erityisiä perimystä koskevia sääntöjä, joita on noudatettava. Tällaisia sääntöjä on esimerkiksi perheviljelmien perimyksestä. Poikkeus edellyttää suppeaa tulkintaa, jotta se on sopusoinnussa asetuksen yleisen tavoitteen kanssa. Sitä ei sovelleta esimerkiksi järjestelmään, jossa irtain jäämistö ja kiinteä jäämistö erotetaan toisistaan, eikä lakiosaan.

27 artikla

Oikeusjärjestyksen perusteisiin (*ordre public*) vetoamisen on oltava poikkeuksellista. Perinnönjättäjän omaisten oikeutettujen etujen turvaamiseen liittyvät eroavuudet lakien välillä eivät oikeuta siihen vetoamista, eikä se vastaisi tavoitetta, että koko jäämistöön sovelletaan yhtä ja samaa lakia.

4.4. IV luku: Tunnustaminen ja täytäntöönpano

Luvun säännökset vastaavat asetuksen (EY) N:o 44/2001 vastaavia säännöksiä. Päätösten ja tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen tunnustamisesta säädetään, jotta keskinäisen luottamuksen periaatteeseen perustuva vastavuoroisen tunnustamisen periaate konkretisoituu perintöasioissa. Tunnustamatta jättämisen perusteet on siksi rajoitettu ainoastaan välttämättömiin.

4.5. V luku: Viralliset asiakirjat

Koska virallisten asiakirjojen (*actes authentiques*) käytännön merkitys perintöasioissa on suuri, asetuksessa olisi varmistettava niiden tunnustaminen, jotta ne voivat liikkua vapaasti. Tunnustaminen merkitsee, että asiakirjoilla on sekä sisältönsä että niihin kirjattujen tosiasioiden puolesta sama täysimääräinen todistusvoima kuin kotimaisilla virallisilla asiakirjoilla tai sama täysimääräinen todistusvoima, joka kyseisillä asiakirjoilla on niiden kotimaassa, ja että asiakirjojen oletetaan olevan aitoja ja täytäntöönpanokelpoisia tässä asetuksessa säädetyin rajoituksin.

4.6. VI luku: Eurooppalainen perintötodistus

Jotta kansainvälisten perintöasioiden ratkaiseminen olisi nopeaa, tässä asetuksessa säädetään eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta. Jotta sen käyttäminen unionissa olisi helppoa, todistuksen olisi oltava yhtenäisen mallin mukainen ja olisi nimettävä viranomainen, jolla on todistuksen antamiseen tarvittava kansainvälinen toimivalta. Jotta yhdenmukaisuus tuomioistuinten asiallista toimivaltaa koskevien säännösten kanssa säilyy, todistuksen myöntäisi sama tuomioistuin, joka on toimivaltainen perintöasiassa.

Eurooppalainen perintötodistus ei korvaa joissakin jäsenvaltioissa käytössä olevia todistuksia. Perillisaseman osoittaminen ja pesänhoitajan, pesänselvittäjän tai pesänjakajan valtuudet määräytyvät sen jäsenvaltion menettelyjen mukaisesti, jonka viranomainen on toimivaltainen.

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten ja virallisten asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönnotosta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 61 artiklan c alakohdan ja 67 artiklan 5 kohdan toisen luettelakohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen¹³,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹⁴,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Yhteisö on asettanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää vapautteen, turvallisuuden ja oikeuteen perustuvaa aluetta. Tällaisen alueen asteittaista toteuttamista varten yhteisön on määrä toteuttaa toimenpiteitä oikeudellisen yhteistyön alalla sellaisissa yksityisoikeudellisissa asioissa, joiden vaikutukset ulottuvat valtioiden rajojen yli, siinä määrin kuin se on tarpeen sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi.
- (2) Perustamissopimuksen 65 artiklan b kohdan mukaisesti näihin toimenpiteisiin on sisällyttävä lainvalintaa ja tuomioistuimen toimivallan määräytymistä koskevien jäsenvaltioissa sovellettavien sääntöjen yhteensopivuuden edistäminen.
- (3) Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti, että tuomioiden ja oikeusviranomaisten muiden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaate on siviilioikeuden alan oikeudellisen yhteistyön kulmakivi, ja kehotti neuvostoa ja komissiota hyväksymään toimenpideohjelman tämän periaatteen täytäntöön panemiseksi.
- (4) Neuvosto hyväksyi 30 päivänä marraskuuta 2000 luonnoksen toimenpideohjelmaksi tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttamisesta siviili- ja kauppaoikeuden alalla¹⁵. Ohjelmassa määritellään lainvalintasääntöjen yhdenmukaistamistoimet, joilla on tarkoitus helpottaa tuomioiden vastavuoroista

¹³ EUVL C [...], [...], s. [...].

¹⁴ EUVL C [...], [...], s. [...].

¹⁵ EUVL C 12, 15.1.2001, s. 1.

tunnustamista. Ohjelmaan sisältyy oikeusvälineen laatiminen perintö- ja testamenttiasioista, jotka eivät kuulu tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa 22 päivänä joulukuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001¹⁶ soveltamisalaan.

- (5) Brysselissä 4 ja 5 päivänä marraskuuta 2004 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi uuden ohjelman nimeltään ”Haagin ohjelma: vapauden, turvallisuuden ja oikeuden lujittaminen Euroopan unionissa”¹⁷. Ohjelmassa korostetaan, että on tarpeen hyväksyä vuoteen 2011 mennessä perintöoikeutta koskeva säädös, joka koskee muun muassa lainvalintakysymyksiä, tuomioistuimen toimivaltaa, perintöasioita koskevien päätösten vastavuoroista tunnustamista ja täytäntöönpanoa, eurooppalaista perintötodistusta ja järjestelmää, jonka avulla saadaan täsmällinen tieto siitä, onko Euroopan unionissa asuva ilmaissut viimeisen tahtonsa tai tehnyt testamentin.
- (6) Sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa on syytä edistää poistamalla henkilöiden vapaata liikkuvuutta haittaavat esteet, sillä tällä hetkellä henkilöt, joilla on oikeuksia valvottavanaan kansainvälisessä perintöasiassa, kohtaavat vaikeuksia. Ihmisten on voitava järjestää perimyksensä ennakolta Euroopan oikeusalueella. Perillisten ja testamentinsaajien sekä muiden henkilöiden, joilla on siteitä perinnönjättäjään, sekä kuolinpesän velkojien oikeuksien toteutuminen on taattava tehokkaasti.
- (7) Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tähän asetukseen olisi koottava säännökset tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten ja virallisten asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisesta perintötodistuksesta.
- (8) Tämän asetuksen soveltamisala olisi ulotettava kaikkiin yksityisoikeudellisiin kysymyksiin, joita perimyksen liittyy, eli kaikenlaiseen kuolemantapauksesta johtuvaan omaisuuden siirtymiseen, olipa kyseessä testamenttiin tai perintösopimukseen perustuva tahdonvaltainen omaisuuden siirtäminen tai omaisuuden lakisääteinen periytyminen.
- (9) Lahjoitusten pätevyyttä ja vaikutuksia käsitellään sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 17 päivänä kesäkuuta 2008 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 593/2008 (Rooma I)¹⁸. Sen vuoksi ne olisi jätettävä tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, kuten myös muut muutoin kuin perimyksen kautta syntyneet tai siirtyneet oikeudet ja omaisuus. Se, onko lahjoitus tai muu välittömän esineoikeudellisen vaikutuksen omaava elävien kesken (*inter vivos*) päätetty järjestely peräytettävä, vähennettävä tai otettava huomioon perintöosia laskettaessa, olisi kuitenkin täsmennettävä tämän asetuksen perusteella määritetyssä perimyksen sovellettavassa laissa.
- (10) Vaikka tämän asetuksen olisi katettava perimyksen sovellettavassa laissa säädetty aineellista tai aineetonta omaisuutta koskevan esineoikeuden saantotapa, periaatteessa omaisuuden sijaintipaikan lakiin (*lex rei sitae*) perustuvan tyhjentävän luettelon (*numerus clausus*) aineellisista oikeuksista, joita jäsenvaltioiden kansallisissa

¹⁶ EYVL L 12, 16.1.2001, s. 1.

¹⁷ EUVL C 53, 3.3.2005, s. 1.

¹⁸ EUVL L 177, 4.7.2008, s. 6.

oikeudessa voi olla, olisi kuitenkin kuuluttava kansallisten lainvalintasääntöjen piiriin. Lisäksi soveltamisalan ulkopuolelle olisi jätettävä samoin kansallisen lain piiriin kuuluva kyseisten oikeuksien julkivarmistustoimet, kuten kiinteistörekisterin ylläpito ja se, mitä vaikutuksia sillä on, että esine kirjataan tai jätetään kirjaamatta rekisteriin.

- (11) Jotta voidaan ottaa huomioon jäsenvaltioiden erilaiset tavat hoitaa perintöasioita, tässä asetuksessa olisi määriteltävä tuomioistuinten toimivalta laajassa merkityksessä, johon sisältyy myös muiden kuin oikeusviranomaisten toimivalta, jos ne käyttävät tuomiovaltaa esimerkiksi valtuutuksella.
- (12) Koska Euroopan kansalaisten liikkuvuus lisääntyy, tässä asetuksessa olisi säädettävä, että sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa perinnönjättäjällä oli viimeinen asuinpaikka, on toimivalta perimyksen kokonaisuudessaan, jotta voidaan edistää asianmukaista oikeudenkäyttöä Euroopan unionissa ja varmistaa perintöasian ja toimivaltaa käyttävän jäsenvaltion välinen todellinen liittyminen. Samoista syistä tässä asetuksessa olisi sallittava, että toimivaltainen tuomioistuin voi poikkeuksellisesti ja tietyin edellytyksin siirtää asian sen valtion tuomioistuimeen, jonka kansalainen perinnönjättäjä oli, jos kyseisellä tuomioistuimella on paremmat edellytykset asian käsittelyyn.
- (13) Vastavuoroisen tunnustamisen helpottamiseksi viittausta kansallisen lainsäädännön toimivaltasääntöihin ei olisi enää sallittava. Siksi tässä asetuksessa olisi määritettävä ne tapaukset, joissa jäsenvaltion tuomioistuin voi käyttää toissijaista toimivaltaa.
- (14) Jotta voitaisiin helpottaa niiden perillisten ja testamentinsaajien elämää, jotka asuvat jossakin muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jonka tuomioistuimet ovat toimivaltaisista käsittelemään perintöasian, asetuksessa olisi annettava heille lupa tehdä ilmoitus perinnön vastaanottamisesta tai perinnöstä luopumisesta asuinpaikassaan säädetyssä muodossa, tarvittaessa kyseisen valtion tuomioistuimessa.
- (15) Perintöstatuutin ja esinestatuutin limittäisyyden vuoksi asetuksessa olisi säädettävä, että omaisuuden sijaintijäsenvaltion tuomioistuimilla on poikkeuksellinen toimivalta, jos kyseisen jäsenvaltion laki edellyttää kyseisten tuomioistuinten toteutettavan esineoikeudellisia toimenpiteitä, jotka liittyvät omaisuuden luovutukseen ja sen merkitsemiseen kiinteistörekistereihin.
- (16) Oikeudenkäytön yhdenmukaisuus edellyttää sen varmistamista, ettei kahdessa jäsenvaltiossa tehdä keskenään ristiriitaisia päätöksiä. Tätä varten tässä asetuksessa olisi säädettävä yleisistä menettelysäännöistä asetuksen (EY) N:o 44/2001 tapaan.
- (17) Jotta kansalaiset voisivat nauttia sisämarkkinoiden tarjoamista eduista täysin oikeusvarmasti, tällä asetuksella olisi annettava heille mahdollisuus tietää ennakolta, mitä lakia heidän perimyksensä sovelletaan. Yhdenmukaiset lainvalintasäännöt olisi otettava käyttöön, jotta jäsenvaltioissa ei tehtäisi ristiriitaisia päätöksiä. Pääsääntönä olisi oltava, että perintöasiaan sovelletaan ennakoitavissa olevaa lakia, johon sillä on läheiset yhteydet. Oikeusvarmuudesta huolehtiminen edellyttää, että lakia sovelletaan koko jäämistöön omaisuuden luonteesta tai sijaintipaikasta riippumatta, jotta voidaan välttää vaikeudet, jotka johtuvat siitä, että jäämistön eri osiin sovelletaan eri lakia.
- (18) Tällä asetuksella olisi lisättävä kansalaisten mahdollisuutta järjestää perimyksensä ennakolta antamalla heille mahdollisuus valita sovellettava laki. Valintaa olisi

säänneltävä tiukasti, jotta perillisten ja testamentinsaajien oikeutetut odotukset voitaisiin ottaa huomioon.

- (19) Tämä asetus ei koske perimystä koskevien määräysten muodollista pätevyyttä. Niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka ovat ratifioineet 5 päivänä lokakuuta 1961 allekirjoitetun Haagin yleissopimuksen testamenttimääräysten muotoa koskevista lakiristiriidoista, yleissopimuksen määräyksiä sovelletaan sen soveltamisalalla.
- (20) Jotta toisessa jäsenvaltiossa saadun perintöoikeuden tunnustamista voitaisiin helpottaa, lainvalintasäännössä olisi suosittava perintösopimusten pätevyyttä hyväksymällä vaihtoehtoisia liittymäperusteita. Kolmansien oikeutettuja etuja olisi suojattava.
- (21) Jotta voidaan helpottaa perimyksen sovellettavan lain nojalla saatujen esineoikeuksien siirtymistä, tällä asetuksella ei pitäisi estää tiettyjen tyhjentävästi lueteltujen, jäämistön sijaintipaikan lain pakottavien säännösten soveltamista, jos se ei ole ristiriidassa tämän asetuksen yleisen tavoitteen kanssa.
- (22) Joihinkin kiinteistöihin, yrityksiin ja muunlaisiin omaisuuseriin sovelletaan niiden taloudellisten, perheoikeudellisten tai yhteiskunnallisten tarkoituksien vuoksi sijaintijäsenvaltiossa erityisiä perimystä koskevia sääntöjä, joiden soveltaminen olisi tässä asetuksessa turvattava. Tämä perimyksen sovellettavan lain soveltamista koskeva poikkeus edellyttää kuitenkin suppeaa tulkintaa, jotta se on sopusoinnussa tämän asetuksen yleisen tavoitteen kanssa. Poikkeus ei kata esimerkiksi lainvalintasääntöä, jonka mukaan irtaimen omaisuuden sovelletaan eri lakia kuin kiinteään, eikä lakiosaa.
- (23) Jäsenvaltioiden erilaiset kansalliset ratkaisut sellaisten perintöjen käsittelyyn, joille ei tiedetä perillistä, ja tilanteisiin, joissa yhden tai useamman henkilön kuolinjärjestys ei ole tiedossa, voivat johtaa ristiriitaiseen lopputulokseen tai, käänteisesti, ratkaisemattomaan tilanteeseen. Tämän asetuksen soveltamisen olisi johdettava yhdenmukaiseen lopputulokseen jäsenvaltioiden aineellista oikeutta kunnioittaen.
- (24) Jäsenvaltioiden tuomioistuimille olisi annettava yleistä etua koskevien seikkojen perusteella poikkeustilanteissa mahdollisuus olla soveltamatta ulkomaista lakia tietyssä tapauksessa, jos tämä olisi tietyssä tapauksessa vastoin tuomioistuintuomion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*). Tuomioistuinten ei pitäisi voida soveltaa oikeusjärjestyksen perusteisiin perustuvaa poikkeusta välttääkseen toisen jäsenvaltion lain soveltamisen tai kieltäytyäkseen toisessa jäsenvaltiossa tehdyn päätöksen, virallisen asiakirjan, tuomioistuimessa tehdyn sovinnon tai eurooppalaisen perintötodistuksen tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta, sillä se olisi vastoin Euroopan unionin perusoikeuskirjaa ja erityisesti sen 21 artiklaa, jossa kielletään kaikenlainen syrjintä.
- (25) Kun otetaan huomioon, että tämän asetuksen yleinen tavoite on jäsenvaltioissa perintöasioissa tehtyjen päätösten vastavuoroinen tunnustaminen, tässä asetuksessa olisi oltava asetuksen (EY) N:o 44/2001 mallin mukaisia päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevia säännöksiä, joita on tarvittaessa mukautettu tämän asetuksen aihepiiriin erityisvaatimuksiin.
- (26) Jotta voidaan ottaa huomioon erilaiset tavat ratkaista perimyksen liittyvät kysymykset jäsenvaltioissa, tässä asetuksessa olisi varmistettava virallisten asiakirjojen tunnustaminen ja täytäntöönpano. Virallisia asiakirjoja ei voida kuitenkaan rinnastaa

tunnustamisen osalta tuomioistuinten päätöksiin. Virallisten asiakirjojen tunnustaminen merkitsee, että asiakirjoilla on sisältönsä puolesta sama todistusvoima ja samat vaikutukset kuin kyseisillä asiakirjoilla on niiden alkuperämaassa ja että asiakirjojen oletetaan olevan päteviä. Asiakirjojen pätevyys voidaan riitauttaa virallisen asiakirjan alkuperäjäsenvaltion tuomioistuimessa kyseisen jäsenvaltion määrittelemien menettelyllisin edellytyksin.

- (27) Kansainvälisten perintöasioiden nopeutettu, kohtuuhintainen ja tehokas ratkaiseminen Euroopan unionissa merkitsee perilliselle, testamentinsaajalle, testamentin toimeenpanijalle tai pesähoitajalle mahdollisuutta todistaa asemansa jäämistön sijaintijäsenvaltiossa helposti ja ilman tuomioistuinmenettelyä. Jotta tällaisen todistuksen vapaa liikkuvuus Euroopan unionissa olisi helppoa, tällä asetuksella olisi otettava käyttöön eurooppalaisen perintötodistuksen malli ja nimettävä viranomainen, jolla on toimivalta sen antamiseen. Toissijaisuusperiaatetta noudattaen tämä todistus ei korvaisi jäsenvaltioiden sisäisiä menettelyjä. Asetuksessa olisi täsmennettävä niveltymisen kyseisiin menettelyihin.
- (28) Koska jäsenvaltioiden on noudatettava tekemiään kansainvälisiä sitoumuksia, tämä asetus ei saisi vaikuttaa kansainvälisiin yleissopimuksiin, joissa yksi tai useampi jäsenvaltio on sopimuspuolena, kun tämä asetus annetaan. Asetuksen yleisten tavoitteiden mukaisuus edellyttää kuitenkin, että jäsenvaltioiden välisissä suhteissa tällä asetuksella on etusija yleissopimuksiin nähden.
- (29) Tämän asetuksen soveltamisen helpottamiseksi jäsenvaltiot olisi velvoitettava ilmoittamaan tietyt tiedot jäämistöoikeudestaan 28 päivänä toukokuuta 2001 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2001/470/EY¹⁹ siviili- ja kauppaoikeuden alalla perustetun Euroopan oikeudellisen verkoston puitteissa.
- (30) Tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY²⁰ mukaisesti.
- (31) Komissiolle olisi erityisesti siirrettävä toimivalta hyväksyä muutoksia tässä asetuksessa säädettyihin lomakkeisiin päätöksen 1999/468/EY 3 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.
- (32) Koska 'kansalaisuuden' käsitettä käytetään sovellettavan lain määrittämiseen, olisi otettava huomioon, että tietyissä valtioissa, joiden oikeusjärjestys perustuu *common law* -järjestelmään, vastaavana jäämistöoikeudellisena liittymäperusteena on 'kotipaikan' (*domicile*) käsite eikä 'kansalaisuus'.
- (33) Koska tämän asetuksen tavoitteita, jotka ovat henkilöiden vapaa liikkuvuus, Euroopan kansalaisten mahdollisuus järjestää perimyksensä ennakolta kansainvälisessä kontekstissa ja perillisten, testamentinsaajien ja muiden henkilöiden, joilla on siteitä perinnönjättäjään, sekä kuolinpesän velkojien oikeuksien toteutuminen, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan ne voidaan tämän asetuksen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun

¹⁹ EYVL L 174, 27.6.2001, s. 25.

²⁰ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen.

- (34) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet ja erityisesti sen 21 artikla, jossa kielletään etenkin sukupuoleen, rotuun, ihonväriin tai etniseen taikka yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva kaikenlainen syrjintä. Jäsenvaltioiden tuomioistuinten olisi sovellettava tätä asetusta näitä oikeuksia ja periaatteita kunnioittaen.
- (35) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti [Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän asetuksen antamiseen ja soveltamiseen]/[Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti eivät osallistu tämän asetuksen antamiseen eikä se sido niitä eikä sitä sovelleta niihin, ellei mainitun pöytäkirjan 4 artiklasta muuta johdu].
- (36) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen antamiseen eikä asetus tämän vuoksi sido Tanskaa eikä sitä sovelleta siihen,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I luku

Soveltamisala ja määritelmät

1 artikla Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan perimyksen. Sitä ei sovelleta vero-, tulli- tai hallintoasioihin.
2. Tässä asetuksessa 'jäsenvaltiolla' tarkoitetaan kaikkia jäsenvaltioita Tanskaa [, Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Irlantia] lukuun ottamatta.
3. Tämän asetuksen soveltamisalaan eivät kuulu seuraavat seikat:
 - (a) luonnollisten henkilöiden oikeudellinen asema sekä perhesuhteet ja muut suhteet, joilla on vastaavia vaikutuksia;
 - (b) luonnollisten henkilöiden oikeuskelpoisuus ja oikeustoimikelpoisuus 19 artiklan 2 kohdan c ja d alakohtaa lukuun ottamatta;

- (c) luonnollisen henkilön katoaminen, poissaolo ja oletettu kuolema;
- (d) aviovarallisuussuhteisiin liittyvät kysymykset sekä vaikutuksiltaan avioliittoon verrattavien parisuhteiden varallisuussuhteisiin liittyvät kysymykset;
- (e) elatusvelvoitteet;
- (f) muutoin kuin perimyksen kautta syntyvät tai siirtyvät oikeudet ja omaisuus, kuten lahjoitukset, useamman henkilön yhteisomistuksessa oleva omaisuus, joka siirtyy jälkeen eläville, eläkevakuutukset, vakuutus sopimukset ja niitä vastaavat järjestelyt, lukuun ottamatta 19 artiklan 2 kohdan j alakohdtaa;
- (g) yhteisöoikeuteen kuuluvat kysymykset, kuten yhtiöiden, yhdistysten ja oikeushenkilöiden perustamisasiakirjoihin ja yhtiöjärjestykseen tai sääntöihin sisältyvät lausekkeet, joissa määrätään, mitä osuuksille tapahtuu yhtiökumppanin tai jäsenen kuoltua;
- (h) yhtiöiden, yhdistysten ja oikeushenkilöiden purkautuminen, lakkaaminen ja yhteensulautuminen;
- (i) trustien perustaminen, toiminta ja purkaminen;
- (j) omaisuutta koskevien esineoikeuksien luonne ja tällaisten oikeuksien julkivarmistaminen.

2 artikla Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- (a) 'perimyksellä' kaikenlaista omaisuuden siirtymistä kuolemantapauksen johdosta, olipa kyseessä testamenttiin tai perintösopimukseen perustuva tahdonvaltainen siirtäminen tai omaisuuden lakisääteinen periytyminen;
- (b) 'tuomioistuimella' jäsenvaltioiden oikeusviranomaisia tai perintöasioissa tuomiovaltaa käyttäviä toimivaltaisia viranomaisia; tuomioistuihin rinnastetaan muut viranomaiset, jotka julkisen vallan valtuutuksella hoitavat tässä asetuksessa säädettyjä tuomioistuinten toimivaltaan kuuluvia tehtäviä;
- (c) 'perintösopimuksella' sopimusta, joka antaa, muuttaa tai poistaa vastikkeellisesti tai vastikkeetta oikeuksia yhden tai useamman sopimuspuolena olevan henkilön tulevaan jäämistöön;
- (d) 'keskinäisellä testamentilla' samaan asiakirjaan sisältyvää kahden tai useamman henkilön testamenttia kolmannen hyväksi ja/tai toistensa hyväksi;
- (e) 'alkuperäjäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa päätös on tehty, sovinto on hyväksytty tai tehty taikka virallinen asiakirja laadittu;

- (f) 'pyynnön vastaanottavalla jäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa päätöksen, sovinnon tai virallisen asiakirjan tunnustamista ja/tai täytäntöönpanoa pyydetään;
- (g) 'päätöksellä' perintöasiaa koskevaa jäsenvaltion tuomioistuimen päätöstä riippumatta siitä, kutsutaanko päätöstä tuomioistuinratkaisuksi, tuomioksi, määräykseksi tai täytäntöönpanomääräykseksi, samoin kuin oikeudenkäyntikuluja koskevaa tuomioistuimen virkamiehen päätöstä;
- (h) 'virallisella asiakirjalla' asiakirjaa, joka on laadittu virallisesti tai rekisteröity virallisena asiakirjana (*acte authentique*) ja jonka
 - virallisuus liittyy asiakirjan allekirjoitukseen ja sisältöön, ja
 - virallisuuden on vahvistanut viranomainen tai muu sen jäsenvaltion tähän tarkoitukseen valtuuttama virallinen taho, mistä asiakirja on peräisin;
- (i) 'eurooppalaisella perintötodistuksella' toimivaltaisen tuomioistuimen tämän asetuksen VI luvun mukaisesti antamaa todistusta.

II luku

Toimivalta

3 artikla Tuomioistuimet

Tämän luvun säännöksiä on sovellettava jäsenvaltioiden tuomioistuimiin, mutta muihin kuin oikeusviranomaisiin sitä on sovellettava vain tarvittaessa.

4 artikla Yleinen toimivalta

Jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu, perintöasioissa ovat toimivaltaisia sen jäsenvaltion tuomioistuimet, missä perinnönjättäjällä oli kuollessaan asuinpaikka.

5 artikla Asian siirtäminen tuomioistuimiin, joilla on paremmat edellytykset asian käsittelyyn

1. Jos perinnönjättäjä on 17 artiklan mukaisesti valinnut perimykseensä sovellettavaksi jonkin jäsenvaltion lain, tuomioistuin, jossa asia on 4 artiklan mukaisesti pantu vireille, voi asianosaisen pyynnöstä keskeyttää asian käsittelyn ja kehottaa asianosaisia nostamaan kanteen sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jonka laki on valittu, jos se katsoo, että kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimilla on paremmat edellytykset asian käsittelyyn.

2. Edellä olevan 4 artiklan mukaisesti toimivaltaisen tuomioistuimen on asettava määräaika, jonka kuluessa asia on 1 kohdan mukaisesti pantava vireille sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jonka laki on valittu. Jos asiaa ei panna tänä määräaikana kyseisissä tuomioistuimissa vireille, tuomioistuimen, jossa asia on pantu vireille, on jatkettava toimivaltansa käyttöä.
3. Sen jäsenvaltion tuomioistuinten, jonka laki on valittu, on kahdeksan viikon kuluessa siitä päivästä, jona asia pantiin 2 kohdan mukaisesti niissä vireille, ilmoitettava olevansa toimivaltaisia. Tällöin tuomioistuimen, jossa asia on ensin pantu vireille, on viipymättä luovuttava toimivallastaan. Muussa tapauksessa tuomioistuimen, jossa asia on ensin pantu vireille, on jatkettava toimivaltansa käyttämistä.

6 artikla *Täydentävä toimivalta*

Jos perinnönjättäjän asuinpaikka hänen kuollessaan ei ole jäsenvaltiossa, jäsenvaltion tuomioistuimet ovat kuitenkin toimivaltaisia sillä perusteella, että jäämistöä on jäsenvaltiossa ja että:

- (a) perinnönjättäjän edellinen asuinpaikka oli kyseisessä jäsenvaltiossa, ellei asuminen siellä päättynyt yli viisi vuotta ennen kuin asia pantiin vireille tuomioistuimessa; tai
- (b) perinnönjättäjällä oli kuollessaan kyseisen jäsenvaltion kansalaisuus; tai
- (c) perillisellä tai testamentinsaajalla on asuinpaikka kyseisessä jäsenvaltiossa; tai
- (d) kanne koskee pelkästään tätä jäämistöä.

7 artikla *Vastakanne*

Tuomioistuimella, jossa oikeudenkäynti on vireillä 4, 5 tai 6 artiklan nojalla, on toimivalta käsitellä myös vastakanne, jos vastakanne kuuluu tämän asetuksen soveltamisalaan.

8 artikla *Perinnön vastaanottamista ja perinnöstä luopumista koskeva toimivalta*

Myös sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, missä perillisellä tai testamentinsaajalla on asuinpaikka, on toimivalta vastaanottaa ilmoituksia, jotka koskevat perinnön tai testamenttilahjoituksen vastaanottamista tai niistä luopumista tai joiden tarkoituksena on rajoittaa perillisen tai testamentinsaajan vastuuta, jos tällaiset ilmoitukset on tehtävä tuomioistuimessa.

9 artikla *Jäämistön sijaintipaikan tuomioistuinten toimivalta*

Jos jäämistön sijaintijäsenvaltion laki edellyttää, että kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimet toteuttavat esineoikeudellisia toimenpiteitä, jotka liittyvät jäämistön luovutukseen, sen

merkitsemiseen rekistereihin tai omistusoikeuden siirtymisen merkitsemiseen rekistereihin, kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimilla on toimivalta toteuttaa näitä toimenpiteitä.

10 artikla *Asian vireillepano tuomioistuimessa*

Tätä lukua sovellettaessa asian katsotaan olevan vireillä tuomioistuimessa:

- (a) ajankohtana, jona haastehakemus tai vastaava asiakirja jätetään tuomioistuimeen, edellyttäen, että kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt toteuttamatta häneltä edellytetyjä toimenpiteitä haasteen antamiseksi tiedoksi vastaajalle, tai
- (b) jos kyseinen asiakirja on annettava tiedoksi ennen sen jättämistä tuomioistuimeen, ajankohtana, jona tiedoksiannosta vastaava viranomainen ottaa sen vastaan, edellyttäen, että kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt toteuttamatta häneltä edellytetyjä toimenpiteitä asiakirjan jättämiseksi tuomioistuimeen.

11 artikla *Toimivallan tutkiminen*

Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa vireille pantu kanne koskee asiaa, jossa tuomioistuin ei tämän asetuksen mukaan ole toimivaltainen, sen on omasta aloitteestaan ilmoitettava, ettei sillä ole toimivaltaa.

12 artikla *Tutkittavaksi ottamisen edellytysten tutkiminen*

1. Jos vastaaja, jonka asuinpaikka on muussa valtiossa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa kanne on pantu vireille, ei tule saapuville, toimivaltaisen tuomioistuimen on keskeytettävä asian käsittely, kunnes on selvitetty, että vastaajalla on ollut mahdollisuus saada haastehakemus tai vastaava asiakirja riittävän ajoissa voidakseen vastata asiassa tai että on toteutettu kaikki tätä varten tarpeelliset toimenpiteet.
2. Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa 13 päivänä marraskuuta 2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007²¹ 19 artiklan säännöksiä sovelletaan 1 kohdan sijasta, jos haastehakemus tai muu vastaava asiakirja on täytynyt toimittaa jäsenvaltiosta toiseen sanotun asetuksen mukaisesti.
3. Jos asetuksen (EY) N:o 1393/2007 säännöksiä ei voida soveltaa, sovelletaan oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta ulkomailla siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa Haagissa 15 päivänä marraskuuta 1965 tehdyn yleissopimuksen 15 artiklaa, jos haastehakemus tai vastaava asiakirja on täytynyt toimittaa ulkomaille mainitun yleissopimuksen mukaisesti.

²¹ EUVL L 324, 10.12.2007, s. 79.

13 artikla
Vireilläolovaikutus

1. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa pannaan samojen osapuolten välillä vireille samaa asiaa koskevia kanteita, muiden tuomioistuinten kuin sen, jossa kanne on pantu vireille ensimmäisenä, on omasta aloitteestaan keskeytettävä asian käsittely, kunnes on ratkaistu, että tuomioistuin, jossa kanne on pantu ensimmäisenä vireille, on toimivaltainen.
2. Kun on ratkaistu, että se tuomioistuin, jossa kanne on pantu ensimmäisenä vireille, on toimivaltainen, on muiden tuomioistuinten tuon tuomioistuimen toimivallan vuoksi jätettävä asia tutkimatta.

14 artikla
Toisiinsa liittyvät kanteet

1. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa vireillä olevat kanteet liittyvät toisiinsa, sellainen tuomioistuin, jossa kannetta ei ole pantu vireille ensimmäisenä, voi keskeyttää asian käsittelyn.
2. Jos nämä kanteet ovat vireillä ensimmäisessä oikeusasteessa, sellainen tuomioistuin, jossa kannetta ei ole pantu vireille ensimmäisenä, voi osapuolen pyynnöstä myös jättää asian tutkimatta, jos tuomioistuin, jossa kanne on pantu vireille ensimmäisenä, on toimivaltainen tutkimaan kyseiset kanteet ja jos niiden yhdistäminen on tämän tuomioistuimen lain mukaan sallittua.
3. Tätä artiklaa sovellettaessa kanteiden katsotaan liittyvän toisiinsa silloin, kun niiden välillä on niin läheinen yhteys, että kanteiden käsitteleminen ja ratkaiseminen yhdessä näyttää tarpeelliselta, jotta kanteiden ratkaiseminen erillään ei johtaisi ristiriitaisiin ratkaisuihin.

15 artikla
Välitoimet ja turvaamistoimet

Jäsenvaltion lain mukaisia välitoimia tai turvaamistoimia voidaan pyytää sanotun valtion oikeusviranomaisilta myös silloin, kun toisen jäsenvaltion tuomioistuimet ovat tämän asetuksen mukaan toimivaltaisia tutkimaan pääasian.

III luku

Sovellettava laki

16 artikla
Yleissääntö

Jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu, koko perimykseen on sovellettava sen jäsenvaltion lakia, missä perinnönjättäjällä oli kuollessaan asuinpaikka.

17 artikla
Valinnanvapaus

1. Henkilö voi valita, että hänen perimyksensä sovelletaan sen jäsenvaltion lakia, jonka kansalainen hän on.
2. Perimyksen sovellettavan lainvalinnan on oltava nimenomainen, ja se on tehtävä testamentille säädetyssä muodossa.
3. Kysymys siitä, onko valinta tehty ja onko se aineellisesti pätevä, ratkaistaan asiassa valitun lain mukaan.
4. Jos sovellettavan lain valinnut haluaa muuttaa valintaa tai peruuttaa sen, muutoksen tai peruutuksen on täytettävä testamentin muuttamiseen tai peruuttamiseen sovellettavat muotoa koskevat ehdot.

18 artikla
Perintösopimukset

1. Henkilön perimystä koskevaan sopimukseen sovelletaan lakia, jota tämän asetuksen nojalla olisi sovellettu kyseisen henkilön perimyksen, jos hän olisi kuollut sinä päivänä, jona sopimus tehtiin. Jos sopimus ei ole kyseisen lain mukaan pätevä, sen pätevyys kuitenkin hyväksytään, jos se on pätevä sen lain mukaan, jota tämän asetuksen nojalla sovelletaan perimyksen henkilön kuollessa. Sopimukseen sovelletaan silloin tätä viimeksi mainittua lakia.
2. Useamman henkilön perimystä koskeva sopimus ei ole aineellisesti pätevä, ellei pätevyys ole hyväksyttävä sen lain mukaan, jota 16 artiklan mukaisesti olisi sovellettu perimyksen, jos joku kyseisistä henkilöistä olisi kuollut sinä päivänä, jona sopimus tehtiin. Jos sopimus on pätevä kyseisistä henkilöistä vain yhden perimyksen sovellettavan lain mukaisesti, on sovellettava kyseistä lakia. Jos sopimus on pätevä kyseisistä henkilöistä useamman perimyksen sovellettavan lain mukaisesti, sopimukseen on sovellettava sen maan lakia, johon sillä on läheisimmät yhteydet.
3. Sopimuspuolet voivat nimetä sopimukseensa sovellettavaksi laiksi lain, jonka henkilö, jonka perimyksestä on kyse, tai joku henkilöistä, joiden perimyksestä on kyse, olisi voinut 17 artiklan nojalla valita.
4. Tässä artiklassa säädetyin lain soveltaminen ei vaikuta sellaisten henkilöiden oikeuksiin, jotka eivät ole sopimuspuolia ja joilla 16 tai 17 artiklassa nimetyn lain nojalla on oikeus lakiosaan tai jokin muu oikeus, jota henkilö, jonka perimyksestä on kyse, ei voi häneltä riistää.

19 artikla
Sovellettavan lain soveltamisala

1. Edellä III luvussa nimettyä lakia on sovellettava koko perimyksen perintötilanteen alkamisesta aina siihen asti, kun perintö luovutetaan lopullisesti oikeudenomistajille.

2. Kyseistä lakia on sovellettava muun muassa seuraaviin:

- (a) perintötilanteen alkamisen syyt, alkamisaika ja -paikka;
- (b) perillisten ja testamentinsaajien oikeus perintöön, mukaan lukien jälkeen elävän puolison oikeudet perintöön, kyseisten henkilöiden perintöosuuksien määrittäminen, perinnönjättäjän heille jättämät velvoitteet sekä muut perinnönjättäjän kuolemasta johtuvat perintöä koskevat oikeudet;
- (c) kelpoisuus saada perintö tai testamentti;
- (d) erityiset syyt keltvottomuuteen hallita tai vastaanottaa perintö- tai testamenttiosuutta;
- (e) perinnöttömäksi tekeminen ja perintöoikeuden menettäminen;
- (f) jäämistöön kuuluvan omaisuuden ja oikeuksien luovuttaminen perillisille ja testamentinsaajille, mukaan lukien ehdot, jotka koskevat perinnön tai testamenttilahjoituksen vastaanottamista tai niistä luopumista, sekä perinnön tai testamenttilahjoituksen vastaanottamisen tai niistä luopumisen vaikutukset;
- (g) perillisten, testamentin toimeenpanijoiden ja muiden kuolinpesää hoitavien toimitsijoiden valtuudet, erityisesti jäämistön myyntiä tai velkojen maksua koskevat valtuudet;
- (h) vastuu kuolinpesän veloista;
- (i) vapaaosa, lakiosat ja muut rajoitukset henkilön vapauteen määrätä jäämistöstään, mukaan lukien oikeusviranomaisten tai muun viranomaisen jäämistöstä pidättämät jako-osuudet perinnönjättäjän omaisten hyväksi;
- (j) lahjoitusten peräyttäminen ja vähentäminen sekä niiden huomioon ottaminen perintöosien laskemisessa;
- (k) testamentin pätevyys, tulkinta, muuttaminen ja peruuttaminen, lukuun ottamatta sen muodollista pätevyyttä;
- (l) perinnönjako.

20 artikla

Perinnön vastaanottamisen ja perinnöstä luopumisen muodollinen pätevyys

Perinnön tai testamenttilahjoituksen vastaanottaminen tai niistä luopuminen taikka ilmoitus, jonka tarkoituksena on rajoittaa perillisen tai testamentinsaajan vastuuta, on pätevä, jos se on sen valtion lain mukainen, jossa kyseisen perillisen tai kyseisen testamentinsaajan asuinpaikka on, sanotun kuitenkin rajoittamatta 19 artiklan soveltamista.

21 artikla
Jäämistön sijaintipaikan lain soveltaminen

1. Perimykseen sovellettava laki ei estä soveltamasta sen valtion lakia, jossa jäämistö sijaitsee, jos siinä säädetään perinnön tai testamenttilahjoituksen vastaanottamiselle tai niistä luopumiselle vielä muita muodollisuuksia kuin perimykseen sovellettavassa laissa säädetty.
2. Perimykseen sovellettava laki ei estä soveltamasta sen valtion lakia, jossa jäämistö sijaitsee:
 - (a) jos viimeksi mainittu laki edellyttää, että pesää hoitaa ja sen jakaa kyseisen jäsenvaltion viranomaisen nimittämä pesänhoitaja tai testamentin toimeenpanija; perimykseen sovellettavan lain mukaan määräytyy keille henkilöille, kuten perilliset, testamentinsaajat, testamentin toimeenpanijat tai pesänhoitajat, pesänhoito ja pesänjako voidaan antaa tehtäväksi;
 - (k) jos viimeksi mainitussa laissa edellytetään, että perintöverot maksetaan ennen kuin perintö luovutetaan lopullisesti edunsaajalle.

22 artikla
Erityiset perimystä koskevat säännöt

Tämän asetuksen nojalla sovellettava laki ei vaikuta erityisiin perimystä koskeviin sääntöihin, joita joihinkin kiinteistöihin, yrityksiin tai muunlaisiin omaisuuseriin sovelletaan niiden taloudellisen, perheoikeudellisen tai yhteiskunnallisen tarkoituksen vuoksi niiden sijaintijäsenvaltion lain mukaan, jos järjestelyä kyseisen lain mukaan sovelletaan siitä riippumatta, mitä lakia perimykseen sovelletaan.

23 artikla
Yhtäaikaiset kuolemantapaukset

Jos kaksi tai useampia henkilöitä, joiden perimykseen sovelletaan eri lakia, kuolee olosuhteissa, joissa kuolinjärjestystä ei voida määrittää, ja tilanteeseen sovellettavien lakien säännökset ovat keskenään ristiriitaiset tai tilanteeseen sovellettavia säännöksiä ei ole, kenelläkään näistä henkilöistä ei ole oikeutta periä toista tai toisiaan.

24 artikla
Perintö, jolle ei tiedetä perillistä

Jos tämän asetuksen nojalla sovellettavan lain mukaan perillistä tai testamentilla määrättyä testamentinsaajaa tai perillisasemassa olevaa luonnollista henkilöä ei ole, tällä tavoin määritetyn lain soveltaminen ei estä jäsenvaltiota tai kyseisen jäsenvaltion nimeämää elintä ottamasta haltuunsa alueellaan olevaa jäämistöä.

25 artikla
Yleispätevyys

Tämän asetuksen mukaisesti määräytyvää lakia sovelletaan riippumatta siitä, onko se jonkin jäsenvaltion laki.

26 artikla
Takaisin- ja edelleenviittaus (renvoi)

Kun tämän asetuksen nojalla on sovellettava tietyn valtion lakia, sovelletaan kyseisessä valtiossa voimassa olevia oikeussääntöjä kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjä lukuun ottamatta.

27 artikla
Oikeusjärjestyksen perusteet (ordre public)

1. Tämän asetuksen mukaan määräytyvän lain säännöstä voidaan olla soveltamatta ainoastaan, jos sen soveltaminen on vastoin tuomioistuinvaltion oikeusjärjestyksen (*ordre public*) perusteita.
2. Tämän asetuksen mukaan määräytyvän lain säännöksen soveltamista ei voida pitää tuomioistuinvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden (*ordre public*) vastaisena pelkästään siksi, että sen lakiosaa koskevat säännöt poikkeavat tuomioistuinvaltiossa voimassa olevista.

28 artikla
Valtiot, joissa on useita oikeusjärjestyksiä

1. Jos valtioon kuuluu useita hallinnollisia alueita, joilla kullakin on omat perimystä koskevat oikeussääntönsä, tämän asetuksen nojalla sovellettavaa lakia määritettäessä kutakin hallinnollista aluetta on pidettävä valtiona.
2. Jäsenvaltio, johon kuuluvilla eri hallinnollisilla alueilla on omat perimystä koskevat oikeussääntönsä, ei ole velvollinen soveltamaan tätä asetusta, jos lainvalinta tapahtuu yksinomaan tällaisten hallinnollisten alueiden oikeussääntöjen välillä.

IV luku

Tunnustaminen ja täytäntöönpano

29 artikla
Päätöksen tunnustaminen

Jäsenvaltiossa tämän asetuksen mukaisesti tehty päätös on tunnustettava toisissa jäsenvaltioissa ilman eri menettelyä.

Jos kysymys päätöksen tunnustamisesta sellaisenaan on riidan kohteena, voi jokainen, jonka etua päätöksen tunnustaminen koskee, pyytää asetuksen (EY) N:o 44/2001 38–56 artiklassa tarkoitetussa menettelyssä vahvistettavaksi, että päätös on tunnustettava. Jos tuomioon vedotaan jäsenvaltiossa vireillä olevassa asiassa ja tuon asian ratkaisu riippuu siitä, onko tuomio tunnustettava, on asiaa käsittelevä tuomioistuin toimivaltainen ratkaisemaan tunnustamista koskevan kysymyksen.

30 artikla

Tunnustamatta jättämisen perusteet

Tehtyä päätöstä ei tunnusteta, jos:

- (a) tunnustaminen on selkeästi vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*), missä tunnustamista pyydetään; oikeusjärjestyksen perusteita koskevaa kieltäytymisperustetta ei voida kuitenkaan soveltaa toimivaltaa koskeviin sääntöihin;
- (b) päätös koskee poisjäänyttä vastaajaa eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu tiedoksi vastaajalle niin hyvissä ajoin ja siten, että vastaaja olisi voinut vastata asiassa, paitsi jos vastaaja ei ole hakenut päätökseen muutosta, vaikka olisi voinut niin tehdä;
- (c) päätös on ristiriidassa sellaisen päätöksen kanssa, joka on annettu samojen asianosaisten välillä siinä jäsenvaltiossa, missä tunnustamista pyydetään;
- (d) päätös on ristiriidassa samaa asiaa koskevan ja samojen osapuolten välillä aiemmin toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa valtiossa tehdyn päätöksen kanssa ja aiemmin tehty päätös täyttää ne edellytykset, jotka ovat tarpeen sen tunnustamiseksi siinä jäsenvaltiossa, missä tunnustamista pyydetään.

31 artikla

Asiaratkaisun uudelleen tutkinnan kieltö

Ulkomaista päätöstä ei saa sen sisältämän asiaratkaisun osalta ottaa missään tapauksessa uudelleen tutkittavaksi.

32 artikla

Asian käsittelyn keskeyttäminen

Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa pyydetään toisessa jäsenvaltiossa tehdyn päätöksen tunnustamista, tämä voi keskeyttää asian käsittelyn, jos päätökseen on haettu muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin.

33 artikla

Päätösten täytäntöönpanokelpoisuus

Jäsenvaltiossa tehty ja siellä täytäntöönpanokelpoinen päätös ja tuomioistuimessa tehty sovinto on pantava muissa jäsenvaltioissa täytäntöön asetuksen (EY) N:o 44/2001 38–56 artiklan ja 58 artiklan mukaisesti.

V luku

Viralliset asiakirjat

34 artikla

Virallisten asiakirjojen tunnustaminen

Jäsenvaltiossa laaditut viralliset asiakirjat on tunnustettava muissa jäsenvaltioissa, ellei niiden pätevyyttä ole riitautettu alkuperäjäsenvaltiossa säädettyjen menettelyjen mukaisesti ja ellei tunnustaminen ole vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*), missä tunnustamista pyydetään.

35 artikla

Virallisten asiakirjojen täytäntöönpanokelpoisuus

Viralliset asiakirjat, jotka on laadittu jossakin jäsenvaltiossa ja jotka ovat siellä täytäntöönpanokelpoisia, on pyynnöstä julistettava täytäntöönpanokelpoisiksi toisessa jäsenvaltiossa asetuksen (EY) N:o 44/2001 38–57 artiklan mukaisessa menettelyssä. Tuomioistuimien, jolta muutosta haetaan tämän asetuksen 43 tai 44 artiklan mukaisesti, voi evätä virallisen asiakirjan julistamisen täytäntöönpanokelpoiseksi tai kumota täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehdyn päätöksen ainoastaan, jos virallisen asiakirjan täytäntöönpano olisi selkeästi vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*), missä täytäntöönpanoa pyydetään, tai jos virallisen asiakirjan pätevyys on riitautettu alkuperäjäsenvaltion tuomioistuimessa.

VI luku

Eurooppalainen perintötodistus

36 artikla

Eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotto

1. Tällä asetuksella otetaan käyttöön eurooppalainen perintötodistus, joka on todiste perillisen ja testamentinsaajan asemasta sekä testamentin toimeenpanijoiden tai ulkopuolisten pesänhoitajien valtuuksista. Todistuksen antaa tämän luvun nojalla toimivaltainen viranomainen tämän asetuksen III luvun nojalla perimyksen sovellettavan lain mukaisesti.
2. Eurooppalaisen perintötodistuksen käyttäminen ei ole pakollista. Todistus ei korvaa kansallisia menettelyjä. Todistuksen vaikutukset on tunnustettava kuitenkin myös siinä jäsenvaltiossa, jonka viranomaiset ovat sen tämän luvun nojalla antaneet.

37 artikla
Toimivalta todistuksen antamiseen

1. Todistus annetaan sellaisen henkilön hakemuksesta, jonka on todistettava asemansa perillisenä tai testamentinsaajana taikka valtuutensa testamentin toimeenpanijana tai ulkopuolisena pesänhoitajana.
2. Todistuksen antaa sen jäsenvaltion tuomioistuin, jonka tuomioistuimet ovat 4, 5 ja 6 artiklan nojalla toimivaltaisia.

38 artikla
Hakemuksen sisältö

1. Perintötodistusta hakevan on ilmoitettava liitteessä I olevan mallin mukaista lomaketta käyttäen seuraavat seikat, jos ne ovat hänen tiedossaan:
 - (a) tiedot perinnönjättäjästä: sukunimi, etunimet, sukupuoli, siviilisääty, kansalaisuus, mahdollinen henkilötunnus, viimeisen asuinpaikan osoite, kuolinaika ja -paikka;
 - (b) tiedot hakijasta: sukunimi, etunimet, sukupuoli, kansalaisuus, mahdollinen henkilötunnus, osoite, sukulaisuus- tai lankoussuhde perinnönjättäjään;
 - (c) tosiseikat ja oikeudelliset seikat, johon oikeus perintöön ja/tai oikeus hoitaa kuolinpesää ja/tai toimeenpanna testamentti, perustuu; jos hakijalla on tiedossaan testamentti, jäljennös testamentista on liitettävä hakemukseen;
 - (d) tuleeko hakija muiden perillisten tai testamentinsaajien sijaan, ja jos tulee, todiste kyseisten henkilöiden kuolemasta tai muusta seikasta, joka estää heitä vaatimasta perintöä;
 - (e) onko perinnönjättäjällä avioehtosopimus; jos on, hakemukseen on liitettävä avioehtosopimuksen jäljennös;
 - (f) onko tiedossa, että oikeus perintöön olisi riitautettu.
2. Hakijan on todistettava tietojen paikkansapitävyys luotettavin asiakirjoin. Jos tällaisia asiakirjoja ei voida esittää tai niiden esittäminen on kohtuuttoman vaikeaa, hyväksytään muita todistuskeinoja.
3. Toimivaltaisen tuomioistuimen on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet annettujen tietojen todenperäisyyden varmistamiseksi. Jos se on kansallisen oikeuden mukaan mahdollista, tuomioistuimen on vaadittava, että tiedot annetaan valan nojalla.

39 artikla
Osatodistus

Osatodistusta voidaan hakea ja se voidaan antaa, jotta voidaan todistaa:

- (a) kunkin perillisen tai testamentinsaajan oikeudet ja heille tulevat perintöosuudet;

- (b) tiettyä jäämistön osaa koskeva perimysjärjestys, jos perimykseen sovellettava laki tämän sallii;
- (c) pesänhoitovaltuudet.

40 artikla

Todistuksen antaminen

1. Todistus annetaan ainoastaan, jos toimivaltainen tuomioistuin katsoo, että hakemuksen perusteeksi esitetyt seikat on näytetty toteen. Toimivaltaisen tuomioistuimen on annettava todistus viipymättä.
2. Toimivaltaisen tuomioistuimen on omasta aloitteestaan suoritettava hakijan esittämien tietojen, asiakirjojen ja muiden todistuskeinojen pohjalta tarvittavat selvitykset tosiseikkojen todentamiseksi ja kerättävä asianmukainen lisänäyttö.
3. Tämän luvun tarkoitusta varten jäsenvaltioiden on annettava muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille tuomioistuimille pääsy erityisesti väestörekistereihin ja rekistereihin, joissa perimykseen tai perinnönjättäjän perheen aviovarallisuussuhteisiin liittyvät asiakirjat tai tiedot julkivarmistetaan sekä pääsy kiinteistörekistereihin.
4. Todistuksen antava tuomioistuin voi kutsua asianosaiset ja mahdolliset pesänhoitajat tai testamentin toimeenpanijat oikeuden eteen ja julkaista tiedonantoja, joissa mahdollisia muita oikeudenomistajia kehoitetaan tuomaan oikeutensa tiettäväksi.

41 artikla

Todistuksen sisältö

1. Eurooppalainen perintötodistus on annettava käyttämällä liitteessä II olevaa vakiolomaketta.
2. Eurooppalaisessa perintötodistuksessa on oltava seuraavat tiedot:
 - (a) todistuksen antava tuomioistuin, tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joiden vuoksi kyseinen tuomioistuin pitää itseään toimivaltaisena antamaan todistuksen, sekä todistuksen antamispäivämäärä;
 - (b) tiedot perinnönjättäjästä: sukunimi, etunimet, sukupuoli, siviilisäät, kansalaisuus, mahdollinen henkilötunnus, viimeisen asuinpaikan osoite, kuolinaika ja -paikka;
 - (c) perinnönjättäjän mahdolliset avioehtosopimukset;
 - (d) perimykseen tämän asetuksen nojalla sovellettava laki ja tosiasialliset ja oikeudelliset olosuhteet, joiden perusteella laki on määritetty;
 - (e) tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joista perillisten, testamentinsaajien, testamentin toimeenpanijoiden tai ulkopuolisten pesänhoitajien oikeudet ja/tai valtuudet johtuvat: lakimääräinen perimys ja/tai testamenttiin perustuva perimys ja/tai perintösopimuksista johtuva perimys;

- (f) tiedot hakijasta: sukunimi, etunimet, sukupuoli, kansalaisuus, mahdollinen henkilötunnus, osoite, sukulaisuus- tai lankoussuhde perinnönjättäjään;
- (g) tarvittaessa kunkin perillisen osalta maininta tahdonilmaisusta perinnön vastaanottamisen suhteen;
- (h) jos perillisiä on useita, kullekin tuleva perintöosa, ja tarvittaessa luettelo kullekin perilliselle tulevasta omaisuudesta tai oikeuksista;
- (i) luettelo testamentinsaajille perimyksen sovellettavan lain nojalla tulevasta omaisuudesta tai oikeuksista;
- (j) III luvun nojalla perimyksen sovellettavan lain mukaiset ja/tai testamenttiin tai perintösopimukseen sisältyvien säännösten mukaiset rajoitukset perillisen oikeuksiin;
- (k) luettelo jäämistöä koskevista toimista, joita perillinen, testamentinsaaja, testamentin toimeenpanija ja/tai pesänhoitaja voi perimyksen sovellettavan lain nojalla toteuttaa.

42 artikla

Eurooppalaisen perintötodistuksen oikeusvaikutukset

1. Eurooppalainen perintötodistus on tunnustettava täysimääräisesti kaikissa jäsenvaltioissa todisteena perillisten ja testamentinsaajien asemasta ja testamentin toimeenpanijoiden ja ulkopuolisten pesänhoitajien valtuuksista.
2. Todistuksen sisällön on kaikissa jäsenvaltioissa oletettava vastaavan totuutta sen voimassaoloajan. On oletettava, että sillä, joka todistuksessa nimetään perilliseksi, testamentinsaajaksi, testamentin toimeenpanijaksi tai pesänhoitajaksi, on oikeus perintöön tai hallinnointivaltuudet, jotka on mainittu todistuksessa, ja että muita ehtoja ja rajoituksia ei ole kuin todistuksessa mainitut.
3. Henkilö, joka suorittaa maksun tai luovuttaa omaisuutta todistuksen haltijalle, jolla on todistuksen perusteella lupa toteuttaa tällaisia oikeustoimia, on vapautettava vastuusta, paitsi jos hän tiesi, että todistuksen sisältö ei vastaa todellisuutta.
4. Henkilön, joka on saanut jäämistöön kuuluvaa omaisuutta todistuksen haltijalta, jolla on todistukseen liitetyn luettelon nojalla oikeus hallita omaisuutta, on katsottava saaneen omaisuuden henkilöltä, jolla on valtuudet hallita omaisuutta, paitsi jos hän tiesi, että todistuksen sisältö ei vastaa todellisuutta.
5. Todistus on pätevä asiakirja, jonka perusteella perintönä saatu omaisuus voidaan merkitä rekistereihin tai muuttaa rekisterimerkintöjä omaisuuden sijaintijäsenvaltion julkisissa rekistereissä. Merkintöjen muuttaminen tapahtuu sen jäsenvaltion laissa säädetyllä tavalla, jonka alaisuudessa rekisteriä pidetään, ja sillä on kyseisessä laissa säädetyt oikeusvaikutukset.

43 artikla

Eurooppalaisen perintötodistuksen oikaisu, oikeusvaikutusten keskeyttäminen tai peruuttaminen

1. Perintötodistuksen antaneen tuomioistuimen on säilytettävä alkuperäinen todistus ja annettava hakijalle tai henkilölle, jolla on oikeutettu etu, yksi tai useampi oikeaksi todistettu jäljennös.
2. Oikeaksi todistetuilla jäljennöksillä on 42 artiklassa säädetty oikeusvaikutukset kolmen kuukauden ajan. Tämän määräajan päätyttyä todistuksen haltijan tai muiden henkilöiden, joiden etua asia koskee, on pyydettävä todistuksen antaneelta tuomioistuimelta uutta oikeaksi todistettua jäljennöstä voidakseen tuoda oikeutensa perintöön tietäväksi.
3. Perintötodistuksen antanut tuomioistuin voi henkilön, jonka etua asia koskee, pyynnöstä tai omasta aloitteestaan:
 - (a) oikaista todistuksessa olevan aineellisen virheen;
 - (b) tehdä reunahuomautuksen todistuksen oikeusvaikutusten keskeytymisestä, jos on kiistanalaista, vastaako todistus todellisuutta;
 - (c) peruuttaa todistuksen, jos todetaan, että eurooppalainen perintötodistus ei vastaa todellisuutta.
4. Perintötodistuksen antaneen tuomioistuimen on merkittävä alkuperäiseen todistukseen reunahuomautus todistuksen oikaisemisesta, sen oikeusvaikutusten keskeytymisestä tai sen peruuttamisesta ja ilmoitettava niistä hakijalle tai hakijoille.

44 artikla

Muutoksenhakukeinot

Kunkin jäsenvaltion on järjestettävä keinot, joilla voidaan hakea muutosta todistuksen antamista tai antamatta jättämisestä, oikaisemisesta, oikeusvaikutusten keskeyttämisestä tai todistuksen peruuttamisesta koskevaan päätökseen.

VII luku

Yleiset säännökset ja loppusäännökset

45 artikla

Suhde voimassa oleviin kansainvälisiin yleissopimuksiin

1. Tämä asetus ei vaikuta sellaisten tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia kysymyksiä koskevien kahden- tai monenvälisten yleissopimusten soveltamiseen, joiden sopimuspuoli yksi tai useampi jäsenvaltio on tätä asetusta annettaessa, sanotun kuitenkin rajoittamatta perustamissopimuksen 307 artiklan mukaisia jäsenvaltioiden velvoitteita.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, tätä asetusta sovelletaan jäsenvaltioiden välisissä suhteissa ensisijaisena sellaisiin tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia kysymyksiä koskeviin yleissopimuksiin nähden, joiden sopimuspuolia jäsenvaltiot ovat.

46 artikla

Yleisön saataville asetettavat tiedot

Jäsenvaltioiden on siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston puitteissa toimitettava kuvaus jäämistöoikeuteen liittyvistä kansallisista säädöksistä ja menettelyistä sekä asianomaiset säädöstekstit niiden asettamiseksi yleisön saataville. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava myöhemmistä muutoksista näihin säännöksiin.

47 artikla

Lomakkeiden muuttaminen

Kaikki 38 ja 41 artiklassa tarkoitettujen lomakkeiden muutokset hyväksytään 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen.

48 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa asetuksen (EY) N:o 44/2001 75 artiklalla perustettu komitea.
2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 3 ja 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

49 artikla

Tarkistuslauseke

Komissio antaa viimeistään [...] Euroopan parlamentille, neuvostolle sekä Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta. Kertomukseen liitetään tarvittaessa ehdotuksia asetuksen mukauttamiseksi.

50 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Tätä asetusta sovelletaan asetuksen soveltamispäivän jälkeen kuolleiden henkilöiden perimyksen.
2. Jos perinnönjättäjä on ennen tämän asetuksen soveltamispäivää nimennyt perimyksensä sovellettavan lain, nimeämistä on pidettävä pätevänä, jos se täyttää 17 artiklassa luetellut ehdot.
3. Jos perintösopimuksen osapuolet ovat ennen tämän asetuksen soveltamispäivää nimenneet perintösopimukseen sovellettavan lain, nimeämistä on pidettävä pätevänä, jos se täyttää 18 artiklassa luetellut ehdot.

51 artikla
Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tätä asetusta sovelletaan [vuoden kuluttua sen voimaantulopäivästä] alkaen.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.

Tehty Brysselissä .

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

OIKEAKSI TODISTETTU JÄLJENNÖS
Pääsihteerin puolesta

Jordi AYET PUIGARNAU
kirjaamon johtaja

LIITE I: ASETUKSEN 38 ARTIKLASSA TARKOITETTU HAKEMUS

EUROOPPALAISTA PERINTÖTODISTUSTA KOSKEVA HAKEMUS

(Perimyksestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [...] ²² 36 artikla ja sitä seuraavat artiklat)

1. Jäsenvaltio

BE ☐ BG ☐ CZ ☐ DE ☐ EE ☐ [IE ☐] EL ☐ ES ☐ FR ☐ IT ☐ CY ☐ LV ☐ LT ☐ LU ☐ HU ☐ MT ☐
NL ☐ AT ☐ PL ☐ PT ☐ RO ☐ SI ☐ SK ☐ FI ☐ SE ☐ [UK ☐]

2. Tiedot perinnönjättäjästä

2.1. Sukunimi:

2.2. Etunimet:

2.3. Sukupuoli:

2.4. Siviilisäätö:

2.5. Kansalaisuus:

2.6. Henkilötunnus*:

2.7. Kuolinpäivä:

2.8. Kuolinpaikka:

Viimeisen asuinpaikan osoite:

2.9. Lähiosoite:

2.10. Postinumero ja postitoimipaikka:

²² EUVL L [...].

2.11. Maa:

3. Tiedot hakijasta

3.1. Sukunimi:

3.2. Etunimet:

3.3. Sukupuoli:

3.4. Kansalaisuus:

3.5. Henkilötunnus*:

3.6. Lähiosoite:

3.7. Postinumero ja postitoimipaikka:

3.8. Puhelinnumero:

3.9. Sähköpostiosoite:

3.10. Sukulaisuus- tai lankoussuhde perinnönjättäjään*:

* Jos on.

4. Lisätiedot:

4.1. Tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin oikeus perintöön perustuu:

4.2. Tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin oikeus toimeenpanna testamentti ja/tai hoitaa kuolinpesää, perustuu:

4.3. Onko perinnönjättäjä tehnyt testamentin? kyllä ☐ ei ☐

Jos on, testamentti on liitettävä hakemukseen.*

4.4. Oliko perinnönjättäjällä avioehtosopimus? kyllä ☐ ei ☐

Jos oli, avioehtosopimus on liitettävä hakemukseen.*

4.5. Tuleeko hakija toisen perillisen tai testamentinsaajan sijaan? kyllä ☐ ei ☐

Jos tulee, hakemukseen on liitettävä todiste kyseisen henkilön kuolemasta tai muusta seikasta, joka estää tätä vaatimasta perintöä.*

4.6. Onko tiedossanne, että oikeus perintöön olisi riitautettu? kyllä ☐ ei ☐

Jos on, hakemukseen on liitettävä tiedot riitauttamisesta.*

4.7. Toimittakaa liitteenä perinnönjättäjän sukulaisista luettelo, jossa on sukunimet, etunimet, sukulaisuussuhde perinnönjättäjään, syntymäaika, kansalaisuus ja osoite.

* Jos mahdollista, toimittakaa alkuperäiset asiakirjat tai oikeaksi todistetut jäljennökset.

Vakuutan, että antamani tiedot ovat todenperäisiä.*

Päiväys:

Allekirjoitus:

* 38 artiklan 3 kohta, jos tiedot annetaan valan nojalla.

**LIITE II : 41 ARTIKLASSA TARKOITETTU EUROOPPALAINEN
PERINTÖTODISTUS**

EUROOPPALAINEN PERINTÖTODISTUS

(Perimyksestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [...] ²³ 41 artikla)

1. Jäsenvaltio, jonka tuomioistuin on antanut todistuksen

BE ☐ BG ☐ CZ ☐ DE ☐ EE ☐ [IE ☐] EL ☐ ES ☐ FR ☐ IT ☐ CY ☐ LV ☐ LT ☐ LU ☐ HU ☐ MT
☐ NL ☐ AT ☐ PL ☐ PT ☐ RO ☐ SI ☐ SK ☐ FI ☐ SE ☐ [UK ☐]

2. Tiedot tuomioistuimesta

2.1. Tuomioistuimen toimivalta perustuu seuraavaan asetuksen artiklaan:

4 artikla ☐ 5 artikla ☐ 6 artikla ☐

2.2. Yhteyshenkilö:

2.3. Osoite:

3. Tiedot perinnönjättäjästä

3.1. Sukunimi:

3.2. Etunimet:

3.3. Sukupuoli:

3.4. Siviilisääty:

²³ EUVL L [...].

3.5. Kansalaisuus:

3.6. Henkilötunnus*:

3.7. Kuolinpäivä:

3.8. Kuolinpaikka:

Viimeisen asuinpaikan osoite:

3.9. Lähiosoite:

3.10. Postinumero ja postitoimipaikka:

3.11. Maa:

3.12. Avioehtosopimukset:

3.13. Perimykseen sovellettava laki:

4. Tiedot hakijasta

4.1. Sukunimi:

4.2. Etunimet:

4.3. Sukupuoli:

4.4. Kansalaisuus:

4.5. Henkilötunnus*:

4.6. Lähiosoite:

4.7. Postinumero ja postitoimipaikka:

4.8. Puhelinnumero:

4.9. Sähköpostiosoite:

4.10. Sukulaisuus- tai lankoussuhde perinnönjättäjään*:

* Jos on.

5. Todiste perillisasemasta

5.1. Asiakirja todistaa perillisaseman kyllä ☐ ei ☐

5.2. Luettelo perillisistä:*

Sukunimi	Etunimet	Syntymäaika	Perintöosa	Rajoitukset

* Käyttäkää tarvittaessa lisälehteä.

5.3. Onko perinnön vastaanottamiselle asetettu ehtoja (esim. perillisen velkavastuun rajoittuminen jäämistöomaisuuden arvoon)? kyllä ☐ ei ☐

Jos on, esittäkää lisälehdellä ehdon luonne ja sen oikeusvaikutukset.

5.4. Luettelo kullekin perilliselle tulevasta omaisuudesta ja oikeuksista:*

Sukunimi	Etunimet	Omaisuus tai oikeus

* Käyttäkää tarvittaessa lisälehteä.

6. Todiste asemasta testamentinsaajana

6.1. Asiakirja todistaa aseman testamentinsaajana kyllä ☐ ei ☐

6.2. Luettelo testamentinsaajista:*

Sukunimi	Etunimet	Syntymäaika	Testamentinsaajalle testamentin nojalla tulevat oikeudet tai omaisuus

* Käyttäkää tarvittaessa lisälehteä.

7. Todiste asemasta pesänhoitajana ja/tai testamentin toimeenpanijana

7.1. Asiakirja todistaa aseman pesänhoitajana kyllä ☐ ei ☐

7.2. Asiakirja todistaa aseman testamentin toimeenpanijana kyllä ☐ ei ☐

7.3. Täsmäntäkää pesänhoitajan ja/tai testamentin toimeenpanijan oikeuksien luonne ja näiden oikeuksien oikeusperusta ja esittäkää viitteellinen luettelo tehtävistä, joita hän voi näiden oikeuksien nojalla hoitaa: